

1865-06-09

AFSENDER

J. C. Jacobsen

MODTAGER

'Hjemmet'

FAKTA

Type:
Letter

Sprog:
Dansk

Afsendersted:
Angers

Arkivplacering:
FA

Keywords:
St. Michel, travel letter, travel
letters

SUMMARY

The dating of the letters and the descriptions are uncertain.
Detailed description of St Michel.

TRANSSKRIFTION

N°. 1

Fortsettelse af Normandiet (skevet i ledige Timer, "snart hist, snart her")

Det var Reisen tilvogns ud i Havet til det mærkelige Mont S. Michel jeg skulle fortælle noget om. Men før at skjærpe Appetitten vil jeg først fortælle lidt om det mærkværdige Sand vi skulle kjøre hen over.- Jeg havde allerede paa hele Veien fra den anden Side af Granville seet utallige toppede Læs Sand komme Kjørende og da jeg spurgte Konducteuren om man brugte alt dette Sand til Bygningsarbeider, svarede han: nei, det var til Gjødning for Markerne. Man holder nemlig, som jeg ogsaa havde lagt mærke til, kun meget lidet Quæg i denne Deel af Normandiet, mhvor der næsten ingen Enge findes og Jorden stedse i Drift uden at udlægges til Græsgang. Derfor gjøder man med Havsand, meget fiint, som det hed for de saltholdige Deles Skyld, men det indeholder vistnok andre* mineralske Stoffer i opslammet Tilstand. Nok er det, Jordene ere meget frugtbare og hvile ikke; Sandet maa altsaa gjøre god Virkning, vistnok i Forbindelse med den omhyggelige behandling af Jordene.- Man seer nemlig - - nei, stop! det bliver der ikke Tid til at dvæle ved, thi saa komme vi ikke levende fra St. Michel, saa stiger Havet, før vi komme derfra, og saa bliver det frugtbare Sand til Quicksand og opsluger os. Altsaa afsted! Et hurtigt Farvel til mit nydelige Værelse ud til den skyggefulde Have, der tog sig saa deiligt ud i Aftes silde i Maaneskinnet og i Galop op ad Gaden og ud af Byen, de deilige Pigeborns By. Adskillige sorte Øine sende mig endnu nysgjerrige Blikke til Afsked. Det er jo kun lidt, men jeg er nøisom, og altsaa tilfreds. Ad en lang Omvei naae vi efter henved et Par Timer til Strandbredden, nærmest ved Øen. Her kommer en Mand ud af et Huus og Kudsken vexler nogle Ord med ham om Vandets Tilstand; Svaret er tilfredsstillende. Det er Føreren, et Pragtexemplar af en Franskmand, forhenværende Soldat, det seer man strax. Han traver muntert med bare Been op til Knæerne -hvilke kraftige Been! snart foran Vognen for at forvise sig om Sandets Fasthed og finde den rigtige Linie, thi faa Skridt tilhøire eller venstre, hvor

ingen synlig Forskjel er at opdage, viser han mig hvor der er Quicksand, snart løber han ved Siden af Vognen og snakker, deels spørgende, deels fortælende, til mig i eet væk.-
[vertikalt i venstre margin]

*Jeg har senere af Sagkyndige erfaret, at man anvender Havsandet, fordi det indeholder kulsuur Kalk og fordi det tillige gjør den stærktbindende, lerede Jord skjør.- Jeg kunde have lagt 6 Tommer Sand over hele min Have!

Afstanden fra Strandbredden til Øen synes meget kort, thi Luften er klar som i Rom, men der er i Virkeligheden 1½ Fjerdingsvei derud, den tilbagelægges dog tilsyneladende meget hurtigt takket være min Førers Livlighed.- Klippen ved Borgen danne næsten en ægyptisk Pyramide c 550 Fod høi og kun lidt bredere ved Foden.- Fra Havet, eller ud fra Sandet, hæver der sig først en Fæstningsmuur med runde Taarne henveed en snes Alen lodret op rundt om Øen.-Indgangen skeer gennem 3 Mure med Porte og Faldgittere. Derindenfor er en lille By af smaae Huse, klinede op ad Klippen, hvis "Gader" ere lutter Trapper. Der boer 400 Mennesker, alle Fiskere. I de smaabitte Gaarde staae dog adskillige Træer, bl.a. Figentræer.- Vi gaae ad Voldgangen langs Muuren, der overalt er forsynet med nedadvendte Skydehuller, Machicoulis og hæver sig spiralformet rundt om den østre Side af Øen. Føreren ledsager mig og standser hvert Øieblik for at vise mig et nyt Parti af Borgen fra et nyt Standpunct eller Udsigten udefter, Fiskerne som fange Lax, eller plukker Blomster, som voxer i Murenes Skifter, ere: Dianthus, Sedum osv "til Erindring om Mt. S. Michel". Endelig er der ikke mere Plads til et Huus mellem Muren og den steile Klippe og vi staaer ved Indgangen til Borgen, en bred Trappe fører til en stor skummel Port, flankeret af 2 skønne runde Taarne. Her maa min Fører standse til jeg kommer tilbage og Borgens Vægter eller Vogter modtager mig.- Igjennem en Mængde Gange og Trapper, snart op, snart ned, en hel Labyrinth, seer jeg ind i det Indre. Det er bygget efterhaanden, igjennem lange Aarrækker, til forskjelligt Brug, først som Ridderborg, senere som Kloster og som Statsfængel m.m. Det ældste er fra 1140. Mange interessante Perioder i Frankrigs Historie have efterladt Minder paa dette Sted, men her, som saa ofte, følte jeg stærkt Savnet af ordentlige Kundskaber i Middelalderens Historie, saa at det Billede, der undenfor disse Mure oprulledes for mig, kun kunde faae temmelig taagede Omrids. Hvad veed jeg om Philip August,

om Henrik 1ste og 2den, Carl d 6te, osv? Havde jeg bare havt min Ven R. Nielsen ved Siden af mig! Ja, det har jeg ofte ønsket her i Normandiet.- Nu maatte jeg nøies med at nyde det æsthetiske og modtage det ærefrygtbydende Indtryk som historiske Monumenter altid indgyde.- Af de enkelte Dele i det Indre blev jeg mest overrasket ved at høre, at et høit hvælvet Rum ,ed 4 lange Rækker Krydshvælvinger var - St Michels Ordenens Ridderes Stald.- Jeg kunde ikke fatte hvorledes man har

kunnet føre Heste op ad denne steile Klippe til en saadan Høide (der har dog forhen været en Sti, som bugtede sig derop) og jeg kunde heller ikke fatte, hvad Ridderne skulde bruge Heste til paa dette Sted; jeg huskede i Øjeblikket ikke paa, at en Ridder maatte være en Rytter i hine Dage og ikke kunde bevæge sig og optræde uden til Hest. Ovenover denne mægtige Stald er "Riddernes Hal" ligeledes med 4 Rækker Krydshvælvinger, hvilende paa lette Søiler med nydelige Kapitæler, alt udhugget i Granit. Denne Hal er 100 Fod lang og 70 Fod bred.- I anden Deel Bygningsmasserne ere Munkenes Celler, derover et langt og smukt Refectorium, dog ikke saa fiint som "Riddersalen"; derover en meget smuk Slotsgaard med udmærkt (!) Steenhuggerarbeide og den Eiendommelighed, at de lette Søiler der bære Buegangen ud mod Gaarden og danne 2 Rækker, staae skjævt for hinanden (her tegning) hvilket giver et særegent Spil i Gurternes Linier.- Dette er omtrent fra 1500. Derimod ere Bagvæggene fra en ældre og alvorligere Tid.- Allerøverst hæver sig den anseelige Kirke *Ø, hvis Skib er rundbuet fra 12te Seculum, medens Khoret er gothisk fra 15de; altsammen af Granit, selv de phantastiske Figurer, der rage ud fra Tagskjæget og tjene som Tagrender. Over Korset hæver sig et lidet høit Taarn med Pyramide formet Tag.- Paa dette høieste Punct, 550 Fod over Havet er der naturligviis en prægtig Udsigt over hele Bugten ind mod Landet og i modsat Retning ud over Havet. Paa Veien ned besøgte vi i de underste Dele af Bygningen eller i selve Klippen anbragte skumle Fængsler, tildeels uden Lys og næsten uden Luft, hvor i Tyranniale og Bigotteriets Tider mange Ulykkelige have endt deres Dage i de berygtede Oublietter. Jeg saa ogsaa Rummet, hvor et berygtet "Jernbuur" har været anbragt, hvis sidste Offer var en Hollænder, der havde talt ilde om Ludvig XIV.- "Ja, saa ere vi færdige!" sagde Borgens Vogter og jeg har altsaa heller ikke mere at fortæll om Mt. S. Michel. Finde mine læsere sig skuffede i Forventningen, saa lære de deraf, ikke at

troe paa hvad der bebudes at "skulle komme i næste Nummer".-
Min fortræffelige Fører modtog mig udenfor Borgporten, førte mig
ned gennem "grande Rue" til Væksthuset ved Parken, hvor jeg
spiste til Middag og lønnede ham med 5 fr, hvorfor han var saa
taknemmelig at han ventede til jeg havde spist og fulgte mig i
Retningen ad Dal tilbage til Fastlandet, bestandigt den samme
utrættelige, lystige Fyr. Jeg fik endnu en blomstrende Quist af
ham: Tamrix gallica (som skal plantes i Sand). Her dannede den
prægtige Hække langs Grøftvoldene mod Stranden.- Veien til Dol
frembød intet andet mærkeligt, end at jeg ikke mærkede noget til
den af Murray er stærkt udhævede Forskjel mellem Normandiet
og Bretagne, efter at jeg ved Pont Orson havde passeret Grændsen
mellem disse Provindser.- Og hermed: Farvel! du skønne
Normandie!

[vertikalt i venstre margin]

*Ø Med en Krypte under sig med uhyre massive Søiler

Bretagne

Dol er en lille skiden by med adskillige gamle Huse og et meget
daarligt Hotel og som have besynderlig godt af den Fornylse med
baade Gader, Boulevarder, osv som formelig observeres i
Frankrig.- Der er en ret kjøn Promenade med venlige Udsigter paa
de gamle Volde udenom Murene. Denne søgte jeg og fandt dog lidt
Morskab. Jeg sad paa en Bænk og hvilede, da der kom 5 temmelig
skidne smaapiger paa 6-7 Aar, som legede Procession. Først gik 3
ved siden af hinanden, hvoraf den midterste bar et Kors af 2
Træpinde og de andre hver sit Baand som hang ned fra Enden af
Tværstykket og de 2 andre dannede Følget. De sang en ensformig,
slebende Melodi, som man hører ved Kirkeprocessioner.- Jeg
betragtede dette Optog med et Smil, hvilket ikke undgik
Fanebærerens Blik, thi da de noget efter kom i Procesion tilbage
forbi min Plads, hvor jeg sad og noterede, sagde hun pludselig:
"slip" til dem der bare Baandene og bandt derefter "Fanen" paa et
Træ ligeoverfor mig. Denne opmærksomhed forekom mig for stor
og forfeilede derfor sin Hensigt. Jeg forblev alvorlig og skrev. Efter
lidt Betænkning løste hun igjen Korset og bar det hen til mig,
ledsaget af de Andre, idet hun spurgte "om det ikke var en smuk
Bannière" hvortil jeg, i Betragtning af hendes opvakte Væsen,
svarede at den var: tres jolie og at det ogsaa var smukke Blomster
den var prydet med, hvilket rigtignok var mere høfligt end sandt,
men da hun saae hen fornøiet paa mig, kunde jeg ikke nøenne at

sige Andet. Jeg havde havt lidt Mistanke om, at hun speculerede i et par Sous, men jeg saae nu, at jeg havde uret, hun vilde kun have mit Smiil udtalt i Ord. Fra Dol til Rennes kunde jeg begynde at see Spor af en mindre god Dyrkning af Jorden. I Rennes vilde jeg blive fra Kl 10 Form til 4 Eftermiddag for, efter at have modtaget mine Breve, at besee Byen, men denne er aldeles moderne og græsselig kjedelig, især en Søndag. Uagtet der er er ret smukke Promenader og en botanisk Have, høitliggende med viid Udsigt, vilde de faae Timer aldrig faae Ende, jeg saae af og til paa Uhret og troede hvergang at det var gaaet istaae. Endelig kom Toget, som førte mig igjennem et Landskab, der meget lignede Jyllands bakkede Egne. Veldyrkede Marker afvexlede med Hedejorder, som, istedetfor Lyng, her overgroes af *Ulex europæus* (den staar i Væxthuset i Potte med Spidse Torne) og af og til *Sparticum scoparium*. Frugttæer fandtes yderst sjeldent paa Markerne *T navnlig vesten for Belle-Isle men derimod stadigt Træer mellem Buskene paa de høie Grøftevolde, hvormed alle Marklodder ere omgivne.- Af og til var Jernbanen ført i temmelig dybe Indskjæringer, hvor man saae, at Bakkerne bestode af Klipper, tilsyneladende en haard Kalksteen. Iøvrigt traadte Klipperne ikke synligt frem, men man kunde af de temmelig steile Skrænter paa adskillige Marker, slutte at der maatte (ordet "være" mangler?) Klippegrund derunder. Kl omt 10 Aften kom Toget til Morlaix.

2/Søndag Aften d 18 Juni. Angers. - Jeg er i Angers og mit Brev er ikke naaet længere end til Morlaix.. Det gaar ikke "Il faut serres la question" som Præsidenten sagde forleden i Deputeretkammeret til en vidtsvævende Taler. Altsaa: kort og godt: Morlaix har en overordentlig malerisk Beliggenhed i en smal og dyb Dal, der opad Landet til Spalter sig i 2, hvis Anløb forenes midt i Staden til en ret anseelig Flod, der bærer Galeaser og Brigger lige til Quai'en.- Kanterne paa begge Sider af Dalen ere Steile og Husene ere tildeels buede op imod deres Fod, men hæve sig for det meste amphitheatralsk over hinanden. Der er en ret yppig Vegetation i Dalen. De lodrette Klipper ere mange Steder overhængte af vilde Roser, Rubue, Hedera og bæere i Rifterne mange Bregner, bl. A. *Adiantum* og *Asplenium*. Jeg anvendte en dag til at bestige alle Høiderne rundt om og til besee det indre af Byen, der endnu nylig har været aldeles gammeldags, med smalle Gader, Huse, forneden af Granitpiller og derover udhængende Etager med Gavle, der

næsten lukke Gaden foroven.- Nu er der kun enkelte korte gader, som helt have bevaret dette Præg fra 16.de og 17 Aarhundrede.- Forskjønnelsen er også her i fuld gang og snart er Morlaix en moderne By.- Dens største Prydelse er Jernbane Viaducten, der gaar henover Byen i en Høide af 180 Fod fra Gaden og i en Længde af 900 Fod. Fra Morlaix fortsatte jeg, for bedre at see Landet, Reisen tilvogns ad en lang Omvei, først til St. Pol de Léon, med en nydelig Kirke med 2 skønne Taarne og endnu en Kirke, hvis Taarn med Rette er berømt for dets Skjønhed, Kreisker Kirke. Jeg besøgte Hallerne i St. Pol, hvor der sælges Fjerkræ, Grøntsager og Sæd osv, gav mig i Passiar med Bønderne og Bønderkonerne, men de Ældre kunde ikke godt tale eller forstaae Fransk. (Det Bretanske Sprog er aldeles uforstaaeligt; jeg saae en Prøve deraf paa Tryk i en Kirke). De kaldte derfor paa en yngre Bonde, en opvakt Karl! Hvem jeg længe talte med med stor Fornøielse.- Saa gik Reisen videre til Lesneven, hvorfra jeg gik til Falgoat; atter en nydelig Kirke med et fuldendt smukt Taarn, bestandigt med 8 kantet høit Spir, altid af Granit i de mindste Detailler.- I Portalerne og især i det hyppigt forekommende Sangerpulpitur foran Khoret, var her anvendt en Steenart, Kersanten Steen, der seer ud som Metal imeget fine Krystaller og lader sig bearbejde til en aldeles forbausende Grad af Fiinhed, især i denne Kirke. Jeg kunde længe ikke troe mine egne Øine! Senere har jeg seet den anvendt flere Steder. Om Aftenen kom jeg til Landerneau, der ligger venligt i en dyb Floddal. Derfra seilede jeg næste Morgen nedad Floden (paa hvis Sider jeg første Gang saae Klipperne rage takkede frem) og over Brest's prægtige Rhed til denne Stad, den største Flaadestation i Frankrig.- Staden er næsten ganske skjult mod Søsiden af Klipperne, men dens Forstæder strækker sig langt ud paa Bakkerne.- Den er stærkt befæstet baade mod Søsiden og Landsiden, men dersom en Fjende først var kommen i Land, vilde han med det

nuværende Skyts let kunne ødelægge Flaaden og det uhyre Arsenal. Der skal derfor anlægges detacherede Forter i ½ Miils Afstand. Fra Søsiden er den og hele dens Rhed uangribelig da alle fremspringende Klipper og alle Klippeøerne i Indløbet og langt ud ad Kysten ere spækkede med Batterier og svært og riflet Skyts.- Alle Verdens Flaader kunne ligge trygge for alle Vinde og alle Fjender paa den umaadelige Rhed, nu laae der kun 3 Tredækkere, 1 Todækker og nogle mindre Skibe. Hvormange der laae hele

Havnen kunde jeg ikke see, da Marinehavnen strækker sig meget langt ind i en Krumning bag Klipperne.- Jeg besteg Voldene og alle Høidepuncter rundt om Byen, hvorfra der er herlige Udsigter, men til det inderste af Værftet kunde mit Øie ikke naae for de høie og steile Klipper. Noget af det interessanteste i Brest er den colosale, dobbelte Svingbro tværs over Havnen, i høide med Linieskibenes Mers og med ret frit Løb mellem Pillerne af 347 Fod. Hver Halvbro svæver saaledes (baaret af sin Bagvægt) frit i 173 Fod fra Støttepunctet og dér hvor begge Halvbroer mødes, med 1 Tommes Spillerum, var ikke den mindste Sænkning at mærke, naar svære Vogne kjørte derover.- Derfra var en god Udsigt over den nærmeste Deel af Flaadens Leie og med 5-6 Linieskibe osv, og over en Deel af de colossale Magazinbygninger.- Næste Dag kjørte jeg tidligt ud til den yderste Pynt af Frankrig mod Vest, hvor der ligger en smuk Ruin af en Kirke og et Abbadi St. Matthieu og et anseeligt Fyrtaarn, 115 Fod høit, lige paa Pynten af Klipperne, der dog ikke ere meget over 100 Fod høie.- Jeg havde, efter Murray, ventet her at faae Atlanterhavet at see i sin Vælde, "det altid stormbevægede Hav", men det opnaade jeg ikke, thi Havet var ganske stille, kun let kruset og neppe mærkelig Dønning. Dette gav mig imidlertid Leilighed til at klatre ned ad Klippen og voltigere paa Skjærene ud til den alleryderste Pynt mod Vest, der dannede en meget skarp Kam som Bukken under et Sengelad. Der satte jeg mig og lod Havet vaske mine Støvler.- Jeg bøiede mig ogsaa med stor forsigtighed ned og øste lidt Vand med min Haand; det var salt som Lage.- Saa gik jeg eller rettere klatrede tilbage, thi Stenmassen, der kaldes Granit, er af en skiferagtig Beskaffenhed og stærk angrebet af Vandet imellem Kagene, saa at det er lutter skarpe Kanter man gaar paa og steile Vægge man maa klatre over. Lagene staae nemlig næsten lodrette med en meget svag Hældning mod Nord og Kammene gaae i Øst og Vest. Af og til skyder der sig svære Lag af en hvid chrystalinsk Stenmasse, som Marmor op imellem Granitlagene.- Jeg har Prøver med af begge Slags Sten til Carl, for at analysere dem.- Det var en høist interessant Tour.- Derfra kjørte jeg til en lille By: Le Conquet, ikke langt derfra, ogsaa paa en Pynt, hvor jeg spiste Frokost og saa tilbage til Brest.- Luften var deilig klar og blaa og Havet ligesaa, dog ikke saa lyseblaa som ved Granville forleden

I Brest spadserede jeg om Aftenen i en smuk høitliggende Alle langs Rheden. Der var smuk Militairmusik og mange Folk, med

nydelige Pigebørn. Et af dem kom løbende lige imod mig ned ad en Dossering, da kunde jeg ikke dye mig, men greb hende og løftede hende op, hvilket morede hende, men da jeg spurgte hende, hvad hun hed, "kunde hun intet sige og slog forlegen Øiet ned" hendes Bonne satte ogsaa et alvorligt ansigt op og saa fandt jeg det rigtigt, ikke at drive Legen videre.- Næste Dag seilede jeg fra Brest tværs over Rheden og ind i en Bugt med Klipper paa begge Sider og endelig op ad en lille Flod til Chateaulin. Det var en smuk Seiltour, nogle nydelige Smaapiger manglede heller ikke,; men det bedste var dog et fortræffeligt Reiseselskab: en catolsk Præst og en Godseier fra Bretagne, med hvem jeg talte hele Tiden og af hvem jeg fik den opmuntrende Forsikring, at jeg talte meget godt Fransk. Det var nu formeget sagt, men Samtalen gik i hvert fald godt og til gjensidig Tilfredshed, især var jeg glad ved en Mængde Oplysninger jeg fik.- Med Godseieren kjørte jeg videre paa Jernbanen til Quimper, hvor vi toge venlig Afsked. Det var ligesom Præsten en meget oplyst og dannet Mand. Hans Navn, der er iblandt de Ansete i Bretagne, har jeg desværre glemt og jeg forsømte at vexle Kort med ham. At disse Samtaler gik saa godt for mig, hidrørte fra, at det var bestemte Gjenstande, som jeg var temmelig fortrolig med, vi talte om. En ganske anden Sag er det med Causerie, thi det kan jeg kun sjældent komme rigtig i Gang med paa Dansk. I den Retning har jeg meget at lære, men det kan kun læres af Damer og hvorledes skal jeg komme i Kast med franske Damer? Paa jernbanen sker det ikke, thi dér er der nu overalt Coupés for Dames seules (det har Cigarene Skyld i.). Der er altsaa ikke andet for, end at jeg maa gaa paa Jagt efter dem (Damerne) ved et af Badestederne, i Pyrenæerne, eller Vicky eller deslige, men uheldigvis begynde paa disse Steder Sæsonen ikke før i næste Maaned.- Men, det var Reisen jeg nu skulde fortælle om.- Paa Veien fra Chateaulin til Quimper saae jeg de smukkeste Landskaber i Bretagne, et meget couperet Terrain med dybe Dale og megen Trævæxt og smukke Bjerglinier i Horizonten; det var de høieste Bjerge i denne Provinds, 6-700 metres.- Alle andre Steder ere Horizontlinierne ligesaa flade som hos os.- Quimper er en vakker By med mange gammeldags Huse og Gader og smukke Udsigter fra Høyderne fra begge Sider af Floddalen, smukke Quais langs Floden og en smuk Cathedral af Granit med Forziringer af Kersantou Steen.- Her var jeg meget nær ved at drukne - blev ikke bange - i en Strøm af Børn. Der var en stor Procession

af alle Byens Børn, "fete de la sainte enfance", der drog Byen rundt, Pigerne foran og Drengene bagefter i 2 Rækker med et bredt Mellemrum, hvori der med lidt Afstand bares smaae Baarer, hvorpaa laae et lille Voxbillede af Christusbarnet omgivet af Blomster og Grønt. Børnene bare en uendelig Mængde af Processionsfaner.- Det var just ikke høitideligt, men saae nydeligt ud. Toget endte i Kirken, hvor en Præst holdt en meget livlig og populair Tale om Fastens Betydning.- Næste Morgen gjennebløb jeg endnu engang de gamle Gader og Torvepladsen og saae Landbefolkningen, de mest udprægede Bas-Bretons, som flokkedes der.Derpaa kjørte jeg til Concarneau, (paa Veien mødte jeg en Mangde Landboere, som droge til Torvet.) en lille By, med fuldstændig vedligeholdt gammeldags Befæstning med Mure og Bastioner af Granit, der ligge ved en Bugt af Havet og lever af Sardin-fangst og stor Udførsel deraf. Fra Concarneau kjørte jeg til Rosporden, hvor jeg atter besteg Jernbanen og kjørte til Vannes, hvor jeg maate overnatte. Derfra kjørte jeg imorges hertil.- Jeg sprang Udflugten til Carnac og Stensætningerne over, fordi jeg havde erfaret, at der ikke var anden Fornøielse forbundet dermed, end den at sige, at man havde seet den. Nantes sprang jeg ogsaa over, da Murray siger at den er kjedelig og jeg mindedes Rennes (det er atter Søndag), men da jeg paa Jernbanen kjørte (langs Flodbredden) paalangs igjennem Byen var jeg nær ved at fortryde, at jeg havde ladet mig og min Bagage indskrive til Angers, thi Nantes var pyntet i alle Gader med Vimpler paa høie Stænger til en storartet Procession, Christi Legemsfart, og hele Byen var pyntet og i den livligste Bevægelse.- Men man kan jo ikke tage alt med. Her i Angers er ogsaa Liv idag; en uendelig Strøm af kjørende, Ridende og Gaaende kom tilbage fra et Væddeløb paa Byens "Fælled" og passerede Boulevarden forbi mine Vinduer og i aften er der Militærmusik paa en beplantet Plads ved siden af i en brilliant oplyst Pavillon og paa samme Plads er der et prægtigt Springvand med et stort Bassin, hvori Sivplanter i Grupper, i hvilke Masser af Gasblus brænde ud af Calla-Blomster o. desl.- Det er baade pragtfuldt og smagfuldt.En Mængde søde Smaapiger, "nogle røde, andre blaa" polkerede og galloperede rundt i Musikpavillonen og nede ved Enden af Boulebarden er stort Marked, med Boder og Cirkus og Harlekin og Mester Jakel.- Jeg kan mærke, at jeg er kommen til rankrig igjen; I Bretagne var jeg snarere paa dansk end fransk Grund.

[vertikalt i venstre margin]

J. C. JACOBSENS ARKIV
CARISBERGFONDET

En almindelig Characteristik af Bretagne og dets Befolkning kan jeg ikke give dennegang. Men maaskee kan jeg forsøge det næste Gang, naar jeg slaar mig til Ro et eller andet Sted, jeg veed ikke endnu hvor. Hilsen til Alle. Jacobsen.

Næste Brev adresseres til
Bagneres de Luchon. France. Aller i

